2024/1836

2024.7.3.

A TANÁCS (EU) 2024/1836 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2024. június 25.)

az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal bevezetett átmeneti védelem meghosszabbításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelvre ([1]) és különösen annak 4. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A Tanács 2022. március 4-én a 2001/55/EK irányelv 5. cikkével összhangban elfogadta a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről szóló (EU) 2022/382 végrehajtási határozatot ([2]).

(2) A 2001/55/EK irányelv 4. cikkének (1) bekezdésével összhangban az átmeneti védelem először egy egyéves kezdeti időszakra, 2023. március 4-ig került alkalmazásra, majd automatikusan további egy évvel, 2024. március 4-ig meghosszabbodott.

(3) A Tanács 2023. október 19-én a 2001/55/EK irányelv 4. cikkének (2) bekezdésével összhangban elfogadta az (EU) 2023/2409 végrehajtási határozatot ([3]), amellyel 2025. március 4-ig meghosszabbította az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal bevezetett átmeneti védelmet.

(4) A 2001/55/EK irányelv aktiválásával összefüggésben 2022. március 4-én a tagállamok nyilatkozatban egyhangúlag megállapodtak abban, hogy nem alkalmazzák a 2001/55/EK irányelv 11. cikkét azon személyek tekintetében, akik egy adott tagállamban az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal összhangban átmeneti védelemben részesülnek és engedély nélkül egy másik tagállamba költöznek, kivéve, ha a tagállamok kétoldalú alapon másként állapodnak meg.

(5) Tekintettel arra, hogy egy személyt egy időben csak egy tagállamban illethetnek meg az átmeneti védelemhez fűződő jogok, az átmeneti védelemben részesülő azon személyek, akik egy másik tagállamba költöznek, hogy ott átmeneti védelemben részesüljenek, nem részesülhetnek egyidejűleg két tagállamban szociális ellátásban.

(6) Az Unióban jelenleg mintegy 4,19 millió lakóhelyét elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személy részesül átmeneti védelemben. Az átmeneti védelmet élvező nyilvántartásba vett személyek összlétszáma – enyhén folyamatosan növekvő tendencia mellett – továbbra is stabil, mintegy 4,19 millió, és kevesen jelentették be, hogy véglegesen visszatérnek Ukrajnába. Az ukrajnai helyzet nem teszi lehetővé a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek biztonságos és tartós feltételek melletti visszatérését Ukrajnába. A Nemzetközi Migrációs Szervezet becslése szerint 2024 márciusában 3,6 millió belső menekült volt Ukrajnában. A belső menekültek nyolcvan százaléka arról számolt be, hogy legalább egy éve kényszerült lakóhelye elhagyására. Az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatalának becslése szerint Ukrajnában 2024-ben több mint 14,6 millió ember szorul sürgős humanitárius segítségnyújtásra.

(7) Emellett Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja – többek között az Ukrajna-szerte a polgári lakosság ellen intézett egyre intenzívebb ismételt légicsapások – eredményeként kialakult nehéz humanitárius helyzet, a nagyobb fokú instabilitás és az ukrajnai helyzet bizonytalansága miatt nem zárható ki, hogy nagy számban további személyek érkeznek. Továbbra is fennáll az eszkaláció kockázata. Ugyanakkor még mindig fennáll a nemzeti menekültügyi rendszerek hatékony működését amiatt fenyegető kockázat is, hogy ha az átmeneti védelem hamarosan megszűnne, az átmeneti védelemben részesült személyek mindegyike egyszerre nyújtana be nemzetközi védelem iránti kérelmet.

([1]) HL L 212., 2001.8.7., 12. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj.
([2]) A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).
([3]) A Tanács (EU) 2023/2409 végrehajtási határozata (2023. október 19.) az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal bevezetett átmeneti védelem meghosszabbításáról (HL L 2023/2409., 2023.10.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj)

(8) mivel a lakóhelyüket elhagyni kényszerült és az Unióban tartózkodó, átmeneti védelemben részesülő személyek magas száma valószínűleg nem fog csökkenni mindaddig, amíg az Ukrajna elleni háború folytatódik, meg kell hosszabbítani az átmeneti védelmet az Unióban jelenleg átmeneti védelemben részesülő vagy a 2025. március 5-től ilyen védelemre szoruló személyek helyzetének rendezése érdekében. Az átmeneti védelem azonnali védelmet nyújt és harmonizált jogokhoz biztosít hozzáférést, egyúttal minimálisra csökkenti az alaki követelményeket az Unióba irányuló tömeges beáramlás esetén. Az átmeneti védelem meghosszabbítása azt is elősegíti, hogy ne terhelje túl a tagállamok menekültügyi rendszereit azon nemzetközi védelem iránti kérelmek számának jelentős növekedése, amelyeket – az átmeneti védelem addigra bekövetkező megszűnése esetén – a 2025. március 4-ig átmeneti védelemben részesülők, vagy az ukrajnai háború elől menekülő és az Unióba az említett időpontot követően érkező személyek 2026. március 4-én vagy előtte nyújthatnának be.

(9) Ezért, tekintettel arra, hogy az átmeneti védelem indokai továbbra is fennállnak, a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek (EU) 2022/382 végrehajtási határozatban említett kategóriáinak átmeneti védelmét 2026. március 4-ig meg kell hosszabbítani.

(10) Ez a határozat tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és szem előtt tartja az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert elveket.

(11) Írországra nézve a 2001/55/EK irányelv kötelező, ezért Írország részt vesz e végrehajtási határozat elfogadásában és alkalmazásában.

(12) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek a végrehajtási határozatnak az elfogadásában, az rá nézve nem kötelező és nem alkalmazandó.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az (EU) 2022/382 végrehajtási határozat 2. cikkében említett, ukrajnai lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek nyújtott és az (EU) 2023/2409 végrehajtási határozattal meghosszabbított átmeneti védelem további egy évvel, 2026. március 4-ig meghosszabbodik.

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Luxembourgban, 2024. június 25-én.

a Tanács részéről

az elnök

H. LAHBIB